

ních školách ujímali. Vedle dětinských a partikulárních škol místy ve městech přežívaly nadále i školy klášterní.⁵

Vztah pražské utrakvistické univerzity a latinských škol v českých a částečně též v moravských kališnických městech nabyl na intenzitě v 16. století. Univerzita opatrovala latinské městské školy pedagogickými silami, rektor řídil i konkrétní obsazování škol univerzitními absolventy, byl nejvyšším správcem škol, soudcem i ochráncem jejich pedagogů, kteří nadále zůstávali členy pražské akademické obce. Alespoň v omezené míře ovlivňoval i způsob výuky na latinských školách: zkoušel a instruoval pedagogy, které na školy vysílal, psal dopisy s instrukcemi, rozesílal do škol knihy a pomůcky, jezdil na inspekce, nebo si nechával od městských inspektorů scholae, zpravidla bývalých absolventů univerzity, písemně referovat o stavu školy.⁶ Inspektori byli voleni obecními staršími, aby dohlíželi na školu při zkouškách i mimo ně, aby se přesvědčili o prospěchu žactva a o tom, zda školní správce zachovává ve škole pořádek. Vedle inspektorů obecní starší vysílali ke zkouškám často i některé z konšelů.⁷

• • •

Adam Rosacius z Karlsperka (?–1624)

Inspektory latinských škol se ve městech stávali zpravidla bývalí absolventi univerzity, muži vzdělaní a nad svým okolím vynikající. Příkladem takového inspektora byl Adam Rosacius. Adam se narodil okolo roku 1560 do rodiny sušického měšťana a humanisty Tomáše Řešátka Soběslavského (?–1602). V rozmezí let 1575 až 1577 studoval u svého staršího bratra Jana na latinské škole u Vysokého kostela v Kutné Hoře, odkud jím byl odveden v roce 1575 k univerzitní beánii. Podle vzoru svého bratra přijal rovněž polatinštěnou formu svého jména – Rosacius. O sv. Havlu 1580 byl přijat do koleje královny Hedviky na pražské univerzitě. V roce 1581 se stal bakalářem a v roce 1584 mistrem. Jako bakalář byl v letech 1581 až 1582 správcem školy u sv. Michala v Praze na Novém Městě. Z této doby jsou známy jeho první básnické poku-

sy. Poté byl dva roky rektorem školy v Nymburce. V letech 1584 až 1589 působil jako rektor školy u sv. Jindřicha v Praze na Novém Městě.

Obr. 3: Škola u sv. Jindřicha v Praze, kde jako rektor působil Adam Rosacius, mívala na konci 16. století kolem padesáti žáků a patřila mezi nejlepší latinské školy